

Muistio

Aika	26.4.2018 klo 9.00–12.00
Paikka	Tipotien sosiaali- ja terveysasema, luentosali Tipotie 4, Tampere
Läsnä	Erillinen osallistujalista 21+2

Esityslista

1. Tervetuloa, alkusanat, esittäytymiskierros ja aamukahvit

Pidimme lyhyen esittelykierroksen ja projektikoordinaattori Susanna Raivio kertoi aamupäivän tavoitteista ja ohjelmasta.

2. Viime kerran muistio

Kehittämistyöryhmän muistiot ja muut materiaalit löytyvät hankkeen nettisivujen materiaalipankista: <https://lapepirkanmaa.fi/materiaalipankki/muistiot/#10>.

3. Itsearviointi

Käsiteltiin Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulun toteuttaman itsearviointikyselyn vastauksia. Käytiin keskustelua vastausten pohjalta ja kerättiin ryhmältä ehdotuksia työryhmän seuraaviksi toimenpiteiksi. Ehdotuksista nostettiin kolme tärkeintä seuraavaa toimenpidettä työryhmälle:

1. LAPE-viestintä paikallisen tason päättäjille
2. LAPE-viestintä työntekijöille, koulutus ja osallistaminen
3. Pilottien esittely
 - Kohderyhmänä kehittämistyöryhmä vai laajempi joukko?
 - Esitysmuoto? Posterit?

4. Katsomuskasvatus

Minna Kaihlanen Tampereen eteläisestä seurakunnasta alusti katsomuskasvatuksesta ja kertoi Tampereen seurakuntien ja kaupungin varhaiskasvatuksen yhteistyöstä tähän teemaan liittyen. Uusi valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma normittaa varhaiskasvatusta ja katsomuskasvatus on osana uutta vasua.

Poimintoja esityksestä ja keskustelusta:

- ”Osaamiseen kuuluu taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä kyky reflektoida omia arvoja ja asenteita.”

- Lapsella on oikeus tulla kuulluksi ja olla osallinen omaan elämään vaikuttavissa asioissa. Esim. ei-valtakulttuuriin kuuluvan lapsen oikeus kertoa omaan uskontoonsa liittyvistä juhlista.
- Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta.
- Myös Lapsen oikeuksien sopimuksessa mainitaan lapsen oikeus hengelliseen hyvinvointiin.
- Katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset
 - o Kommentti: Miten toimitaan niissä päiväkodeissa, joissa lähes kaikki lapset edustavat valtauskontoa? Miten lapset pääsevät tutustumaan muihin uskontoihin?
 - Esim. muiden uskontojen juhlapyhien aikana voidaan esitellä juhlanviettotapoja. Ristiäisistä puhuttaessa voidaan kertoa, että on myös muunlaisia tapoja ja juhlia. Jne.
- Katsomuskasvatus edistää maailmanrauhaa, opitaan ymmärtämään ja kunnioittamaan muita ihmisiä ja heidän katsomuksiaan.
- Elämään ja kuolemaan liittyvissä kysymyksissä ollaan aina katsomuksellisten kysymysten äärellä. Lasten ihmettelyle annetaan tilaa ja kysymyksiä voidaan pohtia ja ihmetellä yhdessä. Lapsi saa itse muodostaa oman ajattelunsa. Lapsi saa käsitteitä ja työkaluja omaan elämäänsä.
- Katsomuskasvatusta tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa.
- Katsomukselliset kysymykset voivat näkyä myös lapsen leikissä → kasvattajalta vaaditaan herkkyyttä teemojen tunnistamiseen, niitä ei saa ohittaa
- Katsomuskasvatus on myös kulttuurikasvatusta.
- ”Varhaiskasvatuksen työntekijät eivät ole uskonnonopettajia vaan katsomuskasvattajia. Eivät opeta uskonto-oppia vaan kulttuuriperinnettä, moninaisuuden kohtaamista, yhteistä tutkimista, ihmettelystä ja jakamista.”
- **Neljän korin malli** (Kirkkohallitus, <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content3B945A>):
 - Yleissivistävä opetus
 - Perinteiset juhlat
 - Uskonnolliset tilaisuudet
 - Kasvun ja hyvinvoinnin tuki → ”LAPE-kori”
- Neljän korin mallia voisi hyödyntää esim. vasu-keskusteluissa.
- Esimerkkejä hyvistä käytännöistä:
 - Kangasalla kaupungin ja seurakunnan yhteinen mentorointijärjestelmä kasvatuskasvatukseen liittyen.
 - Tampereen seurakunta lähettää etukäteen sanatarkan ohjelman tulevasta tilaisuudesta kaupungin varhaiskasvatukselle, sisällöstä sovitaan yhdessä → myös vanhemmat saavat etukäteen tämän tiedon.
- Kommentti: voidaanko mindfulness-harjoitteita tuoda päiväkoteihin, vaikka senkin perusta on uskonnossa?
- Lukusuositus: Haapsalo, Petäjä, Vuorelma-Glad, Sandén, Pulkkinen & Tahvanainen (toim.) Varhaiskasvatus katsomusten keskellä. Lasten Keskus 2017.

Diaesitys lähetetään työryhmälle myöhemmin.

5. LAPE-tilaisuudet

Tulevia LAPE-tilaisuuksia:

- Varhaiskasvatuksen työryhmän tapaamiset
- Odotustilasta osallistumiseen -yhteistyöpaja 28.5.2018
- Sähköisten palveluiden koulutukset
- Lapset puheeksi -avausseminaari 13.6.2018.
Ilmoittautumislinkki on <http://urly.fi/UT2>
- Harrastus -kick off 13.9.2018
- Varhaiskasvatus, koulu, oppilaitos ja vapaa-aika sekä erityis- ja vaativa tason ryhmien yhteinen työpaja 27.8 klo 12.30 - 16.00
- Varhaiskasvatus, koulu, oppilaitos ja vapaa-ajan sekä perhekeskus -työryhmien yhteinen työpaja 4.10.2018 10.22 - 16.00
- LAPE-loppuseminaari 7.-8.11.2018
- Valtakunnalliset LAPE-päivät 30.–31.8.2018 Helsinki ja 8.-9.10.2018 Tampere

Ks. tarkemmat tiedot diaesityksessä muistion liitteenä.

6. Muut asiat

Ylöjärvellä 8.9.2018

Susanna Raivio
040 6602 180
susanna.raivio@ylojarvi.fi

Maria Antikainen
040 335 7688
maria.antikainen@valkeakoski.fi